

Anul nou.

De cu seară răsună toate satele de cântările și colindele copilașilor noștri. Se aud sunete de talancă și clopoțel, mugete de buhaie, pocnituri de harapnic, plugușorul pornește de la casă la casă. Acești copilași învăliți în cojoacele sărăcuțe și cu nasul roș de ger, cu opincuțile înghețate bocnă ne vestesc cu glasul lor grăgălaș și limpede sosirea unui an nou.

A doua zi de dimineată clopotele adună pe gospodari și gospodine la sfânta biserică din sat, iar de aci întorcându-se pe la case se adună cumetri, fini, prieteni și vecini la un pahar de cînste, la o voie bună. Ce mai urări, ce veselie! „Noroc bun și sănătate“ „Noroc bun și Domne ajută“ își urează creștinii.

„Noroc bun și Domne ajută“ urăm și noi cei de la „Deșteptarea“ cetitorilor și prietenilor noștri. „Noroc bun și multă ispravă“, preoților, învățătorilor și cărturarilor, cari sunt lumina poporului. Noroc bun, mai puține năcazuri și nevoi și mai mult bine vouă cinstiților gospodari, meșteșugari și ostași români, cari sunteți talpa țării, puterea și mândria neamului nostru. Noroc bun și traiu mai omenesc între-o altă, curățenie și sănătate prin case, păzirea și creșterea bună a copiilor, cruțare și câștig și o gospodărie mai bună ca până acuma. Noroc bun și zile mai frumoase îți urăm și ție țară românească.

Dragilor și cinstiților gospodari și gospodine așezându-vă la masă cu ai voștri întâi se cade să-i mulțumiți bunului Dumnezeu că ne-a dat sănătate și bucurie, apoi după Dumnezeu se cunvine mulțumită iubitului nostru rege Ferdinand și scumpei mame a tuturor Românilor Regina Maria, precum și tuturor cari vă sunt prieteni și vă învață bine.

Și șezând așa adunați în cînste, gospodărește să ne uităm ce se întâmplă prin satele noastre, se ne spunem toată jalea și durerea ce o simțim. Mulți gospodari și în ziua de azi se mai feresc de școală ca dracu de tămâie, plătesc pedepse, șad la închisoare, urăsc pe învățători și toate numai să nu dea copii la școală. Bisericele noastre sunt aproape deșerte iar cârciumile tot mai pline, oamenii beau rachiu, se îmbată, și se apuc de fel de fel de blăsamății, și sfârșitul e totdeauna închisoarea și temnița. Treburile merg din ce în ce mai prost, băncile sunt

în mâna străinilor și nu avem și noi bănci românești pe la sate unde am putea aduna și noi bani albi pentru zile negre. De am avea nevoie am împrumuta de la băncile noastre, camăta ar curge în băncile noastre astfel neam îmbogăți noi și nu străinii. Am deschide prăvălii cu mărfuri trebuincioase, am aduce mașini de lucrat, am fi stăpâni la noi în casă și străinii n'ar mai avea de unde stoarce, ar lua traista în băț și s'ar duce de unde au venit.

Astăzi când anul vechiu se duce și unul nou îi ia locul, să lasăm și noi la o parte gândurile și obiceiurile cele rele, să ne schimbăm și să ne îndreptăm cu toți, să ne unim și să muncim de acuma înainte mai cu drag, mai cu însuflețire! Piara nepăsarea! Trăiască munca cinstită și iubirea de neam și țară. De ne va ajuta Dumnezeu atunci la anul pe această vreme vom sta mai bine ca în zilele de acum. Doame ajută! Acum la urmă aduceți-vă aminte și de gazeta voastră „Deșteptarea“, care vă arată drumul adevărului. Scrieți pe hârtie necazurile și durerile voastre fraților și trimiteți-le „Deșteptării“ că ea vă îndulcește toate durerile și necazurile, sfătuindu-vă spre bine. Preoți și învățători și alți cărturari, scrieți și voi sfaturile și gândurile voastre și ni le trimiteți nouă așa că înțelepciunea voastră să fie de folos și altora.

Și acum v'am mai ruga să nu uitați de simbria ce se cade unui serv bun, ca „Deșteptarea“, care a fost și va rămânea un serv bun și credincios poporului român și trimiteți-i, cei câți-va lei, cari pentru ea înseamnă mult, căci precum toate sunt scumpe așa și hârtia și tiparul e foarte scump. Și dacă nu veți trimite cât de repede ceea ce-i datoriti ea n'are să mai abată pe la casele D-voastre și ar fi păcat să vă despărțiți de gazeta aceasta.

Și acum să mai uităm cele nevoi, să, dăm mână cu mână și să facem o roată mare cu voie bună, cu chiuituri și cântări să primim anul 1922, care ne va aduce mai mult noroc. Să trăiți și noroc bun de anul nou. *M. Vlaicu, cand. iur.*

Colaboratorii noștri și oricine din gospodari ar dori să-i publicăm câte ceva în „Deșteptarea“ (numărul viitor), să ne trimită până cel mai târziu în 20 al lunii.

Jetuindu-se mai mulți dintre abonați că nu primesc gazeta la timp, le aducem la cunoștință că noi ne facem datoria și expediem egalat. Dacă nu primiți, de vină e oșta.

Măsura este cheia binelui.

Lumea nu se poate schimba de astăzi până mâne. Ea are legile ei mai pre sus de voința oamenilor și cei cari se străduesc, ca să facă sărituri peste acele legi sau să le oprească mersul lor, dau totdeauna greș în paguba țării. Pilda vorbitoare despre aceasta o găsim în fosta împărăție rusască, unde de o parte lucrau o ceată de nemulțumiți aprinși de dorul celor mai strașnice schimbări, iar de altă parte puternicii zilei țineau morțiș la obiceiurile apucate din vremuri bătrâne. Și unii și alții nu aveau măsură și voința lor năprasnică, de a așeza lumea după interesele clipei în care trăiau, le-a răpît judecata sănătoasă, ca să poată cunoaște legile cârmuitoare ale omenirii. La ce a ajuns țara rusască din pricina aceasta o știe fiecare dintre noi. Clădirea statului s'a năruiț, nenorocirea i-a cuprins pe toți de o potrivă și astăzi rușii gem sub povara celor mai neînchipuite chinuri.

Pățenia rușilor poate sluji ca bună învățătură și pentru alte națiuni. Să nu mergem mai departe decât în casa noastră adecă în România cea mare. Dumnezeu i-a dat românului o fire blândă, minte cumpenită și aplecare spre rânduială. Fericea și mulțumirea lui stă în puțința, de a-și lucra ogorul moștenit din tată în fiu, de a-și agonisi cele trebuincioase pentru trai și de a-și împlini îndatoririle cuvenite statului. Minte lui cumpenită deosebește limpede ceea ce poate de ceea ce nu poate și în fundul sufletului său zace duhul liniștei. Adevărurile ce-i vin dela cărturarii săi, cari ieșiți din ființa neamului lor au aceeaș temelie firească, se alipesc de sufletul românului trezindu-i conștiința, că este poporul ales să stăpânească fără nici o știrbire pe aceste plaiuri strămoșești.

Chiar în forfoteala vremii de acuma, când oamenii se sbat în capcana patimelor și poftelor nemărginite, românul își păstrează cumpătul și pășește liniștit pe calea legilor spre ținta propășirei. Și când se aude de vre-o fărădelege săvârșită prin cele târguri, cum a fost omorul dela Senat sau alte mișelii în contra statului și a supușilor săi, să se știe, că făptuitorii nu sunt români, ci sunt niște smintiți de altă limbă, ruși, unguri, bulgari și foarte mulți jidani rusești. Și iarăși când se aud vorbindu-se despre alte rândueli, cum ar fi de pildă cele din Rusia, să se știe, că purtătorii cuvântului sunt sau străini de legea

noastră sau Români unelte în mâna dușmanului minți slăbite de stricăciune. Un român adevărat, care simțește sănătos cugetă cumpenit și are fire întregă, va fi totdeauna stâlpul binelui și al adevărului.

De aceea oamenii noștri să deie crezare numai acelor cărturari, cari propăvăduesc lucruri cu putință și potrivite cu legile, căci după cum am spus, lumea nu se schimbă de astăzi până mâne.

Orice încercare silnică aduce peirea poporului, care nu a băgat în samă măsura lucrurilor.

Z. A. Paltin.

Despre frumosul port românesc.

Din multe rele ce a adus acest războiu prin satele noastre e și acel al schimonosirei portului nostru. Te prinde mare jale când te uiți la sate și vezi colea Duminica la horă flăcăi cu pălării nemțești sau cu o șapcă, de pe timpul când era cătană, pe cap, cu cămeși cumpărate de prin târg cu mâneci înguste, cari le poartă în locul frumoasei cămeși românești de pânză țesută acasă și cusută cu flori. Și apoi ți-e rușine să te uiți la el, când vezi câte un flăcău cu o leancă (vestă) șvăbească pe el. În vreme de pace vedeai tontălăi de aceștia numai prin târguri, dar astăzi trebuie să o spunem cu rușine că a ajuns această pacoste la care îi zice modă și prin frumoasele noastre sate.

D'apoi fetele să le vezi, în loc de cosițe frumoase cu cordele trei colori în ele, încep a se pieptăna ca jidaucele de prin târg și încep a-și unge obrazul lor frumos și rumen cu niște făină de ți-se face rău când te uiți la dânsle. În loc de cămașă de pânză albă țesută acasă și cu altițe frumoase, poartă niște cămeși dela târg cu niște cotrențe la cari îi zic șpițuri.

Doamne, doamne, și când le mai vezi cu câte o pestelcă albastră sau roșie și cioboțele cu călcăie înalte. Te miră cum se mai uită flăcăi de gospodari la dânsle. De aș fi flăcău nu m'aș uita niciodată la o așa fată, mi-ar fi teamă ca să nu mă strice și pe mine, cum își strică obrazul și frumosul port românesc. Mă miră zău cum nu vă e rușine să vă purtați în cotrențe cum poartă numai hargății și hargatele cari taie lemne și cară apă jidanilor de pe la târg.

MOȘU VASILE.

Cum să lucrăm pământul?

(Urmare)

Uneltele trebuincioase la munca pământului.

La munca pământului ne trebuie mai multe feluri de unelte și de mașini, pe cari le cunosc toți plugarii și pe cari le putem împărți în două părți mai însemnate: 1) unelte de mână și 2) unelte la întrebuițarea cărora, nu ajunge numai puterea brațelor noastre, ci trebuie să întrebuițăm și puterea vitelor, mai ales la tras.

Cele mai de seamă dintre uneltele de mână sunt: a) Hârlețul, cu care săpăm (desfundăm) pământul la o adâncime de 20—30 centimetri. El se întrebuițează mai mult la săpatul straturilor prin grădinile de legume și de flori și prin locurile unde nu poate întoarce plugul, mai ales prin colțurile livezilor îngrădite. b) Sapa, cu care facem prașila și mușuroim (tragem țărână) bunăoară la prașila a doua a barabulelor. Afară de aceasta, ea se mai întrebuițează și la scosul barabulelor din pământ. c) Grebla de fier, cu care sfărăm bulgării și netezim pământul, mai ales la straturi.

Dintre uneltele purtate și întrebuițate cu ajutorul vitelor, fiecare dintre plugari cunoaște: a) Plugul, care se alcătuește din roțile sau cotigă (cotiugă) și din plugul adevărat. Cele mai de seamă părți ale plugului sunt: grindeul, care poate fi sau drept sau îndoit; cuțitul sau fierul cel lung care taie brazda; brăzdarul sau fierul lat, care ia pe dedesubt brazda tăiată de cuțit; cormana (cucura), pe care se ridică și se răsuțește brazda; plasul sau cum s'ar zice talpa plugului; bârsa, care leagă cormana de plas și coarnele cu cari ținem plugul în brazdă.

La cotiugă deosebim: roatele, cari nu sunt tot una de mari, ci cea din brazdă e mai mare, iar cea de cătră om (din stânga) e mai mică, fiindcă merge pe loc nearat; apoi fereastra sau podul de unde regulăm adâncimea brazei și lanțul cu șurub de unde regulăm lățimea ei.

Când locul e prea buruenos sau prea tare gunoit, atunci plugul se încarcă așa de tare, încât trebuie să oprim tot la doi-trei stânjeni și să-l descărcăm cu oticul, dacă nu vrem ca el să sară singur din brazdă. De aceea e bine să întrebuițăm pluguri americane, cari au în loc de cuțit, o roată mică de oțel, care, când se învârtește, taie brazda și toate buruenile ce-i stau

în cale. De bună seamă că la aceste pluguri ne trebuie vite tari. Sunt și pluguri cu mai multe brazde cari însă sunt purtate de mașini.

Rarița sau plugul de mușuroit (de tras țărână) se întrebuințează la mușuroitul barabulelor. Ea are două cormene, cari, când merg printre rânduri, răstoarnă țărna în amândouă părțile, la rădăcinele acestei plante. Se înțelege că barabulele trebuie să fie puse cu marcatorul (marcul).

b) Grapa. Sunt mai multe feluri de grăpi, dar toate au aceeași menire și anume: să sfarme bulgării și brazdele, să mărunțească pământul, să acopere sămințele să rupă și să strângă buruenile. Grapa de fier, căreia i se zice prin unele părți și boroană, e foarte bună pentru sfărmașia și mărunțirea pământului, pe când grapa de spini sau de mărcini, care se întrebuințează prin unele locuri e bună numai pentru ca să acopere sămințele cele mici, cum sunt bunăoară: meiul (mălaiul mărunțel), rapița, trifoiul, lucerna și altele. Pentru sfărmatul și mărunțirea pământului, grapa de spini nu e bună, fiindcă nu e destul de grea și spoște locul numai cu puțină țărână. Deci cum am amintit mai sus, grapa de fier e cea mai bună.

c) Tăpălugurile sau tăvălugurile, sunt și ele de mai multe feluri. Ele pot fi de lemn sau de fier, dinir'o bucată sau din mai multe bucăți, netede sau cu dinți. Tăpălugurile netede le întrebuințăm numai la netezitul locurilor, pe când pe cele cu dinți le întrebuințăm și la sfărmașia bulgărilor mai mari. Cele alcătuite din trei bucăți sunt însă mai bune căci se mlădiază mai bine după loc.

(Va urma)

I. Ursachi, student.

Despre casele și gospodăriile țărănești.

Noi, aceia cari am ajuns să cunoaștem carte și să deprindem multe învățături bune, vă trimitem, cinstiților gospodari, câte o povață, pe care d-voastră ar trebui să o urmați și să vă lăsați de obiceiurile rele și învechite cu cari vă purtați gospodăriile. Trebuie să băgați de seamă cum lucră și cum trăesc alți oameni din alte părți, cari cu toate că muncesc poate mai greu ca d-voastră, totuși sunt mai tari, mai vlăgoși, duc un traiu cu

îndestulare în gospodăria lor, lucră mai cu spor și mai cu tragere de inimă, având toate cele de trebuință pentru casele lor.

Așa am găsit cu cale ca să vă dăm câteva sfaturi cum să vă faceți casele și cum să vă purtați gospodăriile d-voastră.

Locuința omului, fie el bogat sau sărac, este casa. Dar după cum știți, orișicare vietate depe fața pământului își are căsuța sa, făcută după puterea și după voia ei.

Omul, care e așezat de bunul Dumnezeu ca să fie stăpân pe pământ și pe care l'a înzestrat cu pricepere, trebuie deci să aibă o locuință mai bună, care să se deosebească de locuința animalelor.

Prin urmare omul este silit să fie cu băgare de seamă și cu chibzuială, când se apucă să-și clădească casa lui. El trebuie să cunoască felul cum trebuie să fie așezată casa, ca să pară într'adevăr o locuință omenească și să fie sănătoasă.

Ca să se bucure de aceste bunuri, omul trebuie să-și așeze casa pe un loc sănătos care să aibă mult soare, apoi să fie luminoasă, cât se poate de mare, să fie călduroasă, îngrijită bine și ținută în cea mai mare curățenie.

Ca să fie sănătoasă casa, ea trebuie așezată pe un loc mai ridicat, ca pământul să nu fie umed. Umezeala strică păreții și face ca să crească niște bureți, cari sunt pricina multor boale rele. Apoi ea trebuie să aibă fereștile mari ca să poată intra multă lumină în casă. Unele case ale țaranilor noștri au din nefericire câte o ferestruică mică și chiar și pe asta o astupă de multe ori. Fereștrile trebuie să fie făcute înspre soare și să se poată deschide ca să intre aer curat, adecă să intre viața și sănătatea.

Casa omului trebuie să fie și călduroasă. Păreții ei să fie făcuți groși, dintr'un material bun și uscat, să aibă podeala și podul de scânduri iar acoperișul să fie bun, ca să nu pătrundă umezeala prin el.

Ca să îndeplinească toate nevoile omului, casa trebuie să aibă două sau trei camere (despărțituri). În una să se fiarbă și să se ție toate lucrurile bucătăriei, în alta să locuiască și să doarmă familia (cei de casă) și dacă este și o a treia cameră, să fie pentru a putea primi pe cineva mai cumsecade, sau să fie o odaie care să prindă bine într'un caz de boală. E un obicei rău de tot de a locui la un loc cu un bolnav de vreo

boală umplutoare, rămânând ca toți casnicii să fie atinși de acea boală. Deci e bine ca orice casă să aibă două sau trei odăi, dintre cari fiecare să-și aibă întrebunțarea ei, și să nu fie numai o singură odaie care să slujească pentru toate, să fie de multe ori chiar grajdii.

Afară de toate acestea, casa trebuie să fie curată, văruiată, măturată zilnic și îngrijită, căci numai așa se va putea numi ea locuință omenească și va fi mândria oricărui gospodar.

Casa e încunjurată de ogradă. Aceasta trebuie să fie mare și ținută cât se poate de curat, căci cum ar arăta o casă frumoasă și îngrijită, într'o ogradă strâmtă și murdară? Apoi ograda trebuie să fie așezată în cea mai mare parte înaintea casei, ca ochiul stăpânului să o poată cuprinde deodată în întregime, spre a o supraveghia, și acaretele, adecă coliba, grajdul, șura și celelalte să fie așezate cu regulă și după un anumit plan, iar nu așa la întâmplare par'c'ar fi picate de sus și s'a așezat fiecare după voia ei. Acaretele să nu fie lipite una de alta sau prea aproape, căci în caz de foc sunteți în pericol de a le pierde pe toate.

Ograda să fie bătută cu piatră sau cu năsip ca să nu se facă glod când plouă și să se ție uscată. Vitele să nu fie lăsate prin ogradă, ci să aibă ocolul lor care să fie mai deo parte. Rămășițele ce rămân din casă, lăturile și gunoiul să nu fie aruncat înaintea ușii și lângă prispă, în drum sau în apă. Nu e nici bine, nici frumos. Gunoaiele să-și aibă locul lor mai departe de casă unde se lasă să putrezească împreună cu gunoiul din grajdii. De aici se cară apoi pe ogoare ca să îngrășe pământul. La fel, curat, trebuie să fie grajdul, cotețele și ocolul vitelor. Grajdul trebuie să fie grijit și măturat, apoi așternut curat pentru odihna și sănătatea vitelor.

Cinstiților gospodari, îngrijiți-vă de casele și de gospodăriile d-voastră și să nă fiți nepăsători de ele, căci vă faceți rău numai d-voastră și vă amărăți singuri viața.

O casă sănătoasă și curată, o ogradă în regulă și cu acaretele îngrijite, dovedesc o cultură și grija ce o poartă un gospodar de averea și de familia lui.

Rem Cehovschi, student.

Societăți de citire sau Cabinete de lectură.

Au trecut mulți ani de când oameni zeloși și cinstiți au început cu înființarea societăților de citire. Dară ce folos când societăți de aceste avem numai puține și din ele foarte puține sunt așa cum ar trebui să fie. În fiecare sat românesc ar trebui să fie câte una.

Acum să vă spun ce înseamnă, ce folos ne aduce o așa frumoasă societate de citire. Noi îi zicem Societăți de citire și-i mai punem un nume cum ar fi „Lumina“, „Tinerimea“ ș. a. În aceste societăți se înscriu gospodari cinstiți, preoți, învățători și alți oameni mai cu vază de prin sat. În casa societății se citesc cărți și gazete și se ascultă sfaturile celor mai cuminți și mai pășiți. Se pun la cale multe lucruri bune și folositoare și e totodată un loc unde se cade să se întâlnească oameni cuminți și de treabă și nu poate cum se întâmplă prin multe sate că gospodarii se adună pela crășme unde-și beau paralele și-și pierd mintea și sănătatea. Aceste societăți mai cumpără pentru gospodarii noștri pluguri, mașini de semănat, treierat, de bătut oloi și alte mașini trebuincioase pe lângă o gospodărie bună. Aceste societăți mai fac în casele lor șezători frumoase, petreceri și jocuri.

Mulțumită lui Dumnezeu avem la noi în Bucovina societăți de citire cari au casa lor proprie, multe mașini trebuincioase, biblioteci cu cărți folositoare și multe alte.

Mulți din d-voastră au să zică: da, totul e bine și frumos, dar cum să facem treaba asta? Iacă cum: Badea George se întâlnește cu fiul lui Nicolae și cu cumătrul său Vasile, se mai duc pela preotul, învățătorul sau la alt cărturar din sat și se înțeleg ca să facă o Societate de citire, se așează la o masă și scriu cătră gazeta noastră că voiesc să facă o societate de citire în satul lor. Noi trimitem degeaba statutele (legile) după cari se conduc aceste Societăți și celelalte lucruri sau petiția de care e nevoie. Societatea de citire odată înființată va primi dela Societatea academică „Junimea“ cărți folositoare scrise pe înțelesul poporului, precum și gazete degeaba.

Și acum Domnilor și Fraților, preoți, învățători, cărturari, meșteșugari și țărani, cari aveți dragoste de inimă pentru neamul nostru, pășiți bărbătește la muncă ca să vedem aievea cu ochii case frumoase de citire în toate satele noastre.

Mihai Vlaicu, cand. iur.

Glume și Gâcituri

(culese de stud. Sorocean Miha.),

Unui om îi murise soția și de năcaz s'a dus la popa ca să-l mângâie. „Nu te năcăji frate Ioane, îi zise preotul, dacă a chemat Dumnezeu la sine pre soția ta, iară vă veți întâlni amândoi cât de curând în cer“. Chiar de aceasta îmi este frică, părinte, că nici în cer nu voi putea scăpa de ea, răspunse Ioan și mai năcăjit.

■ ■ ■

Doi prieteni întâlnindu-se pe drum și oprindu-se puțin la povești încep a se plânge:

Ioan: Cât e de rău dragă, prietene, când ai nevastă tânără și bolnavă! Nu știu ce să mă fac.

Gheorghe: E rău, e rău, dar e și mai rău când ai una bătrână și sănătoasă! Îți vorbesc din pățanie.

■ ■ ■

Trei călugări vroind să mânânce un ou, s'au învoit între dânșii că ori ce ar face cu el să zică ceva din sfânta scriptură. Unul din tranșii bângând oul în foc a zis: „In mormânt l'au pus“. Cel da'l doilea, scoțându-l zise: „Lazare vino afară“, iar cel da'l treilea, sărutându-l și mestecându-l zise și el: peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, întră întru bucuria Domnului“ (și-l inghiți).

■ ■ ■

Pricinia: Hai și noi azi la biserică *Library Cluj*

— Da unde-i chip, nu vezi ce blăstămăție-i afară? — dai în glod până 'nglezne . . .

— Ce-i de făcut? Cătu-i ziuca de mare să stai în casă, urăști!
Da oare să ne ducem la cărșmă?

— Dă bre știu eu!

Și Românul se scarpină în cap nehotărât:

— Doară așa pe lângă gard, să ne tragem.

1. Ce viețuitoare,
Umblă dimineața'n patru picioare
La prânz în două
Și noaptea în trei

*Omul, care când este mic umbla
de-a bușile (pe mână și picioare)
când a crescut umbla 'n picioare
și când a îmbătrânit l-a o botă
cu sine.*

2. Cine geme nebolind
Și caută neperzând.

Porcul

3. Când este parul
Cu ambele capete în pământ.
Când este pusă oala pe el.

4. Am doi moșnegi cu barba șargă
Când se întâlnesc se trag de
barbă,

Pieptenii de căști.

5. Am un bou, cu gura rumegă
Și cu coarneaule flutură,

Sfredelul.

6. Știuca din apă s'aruncă
Dumbrava o culcă

Coasa.

7. Balan sare peste gard
Galbăn remâne,

Pleava și grăunțele.

8. Mititel și strâmb
Aleargă pe câmp,

Secera.

POEZIE DIN TIMPUL RAZBOIULUI.

„Cântă cucu, limba-i pice...”

Cântă cucu, limba-i pice
 Cum ni-a cântat la voinici,
 Și s'au dus toți de pe-aici.
 Ni-ai cântat de pe cetate,
 Ne-ai dus în străinătate,
 Ne-ai cântat pe-o floare-amară
 Și ne-ai dus în altă țară,
 Ne-ai cântat la miez de noapte
 Și pe toți ne-ai dus la moarte,

Ne-ai cântat pe-o garofiță
 Și ne-ai dus dela mamuță,
 Ne-ai cântat pe rămurele
 Și pe toți ne-ai dus la grele,
 Ne-ai cântat pe strug de vie
 Și ne-ai dus la bătălie.
 Blăstămată bătălie
 Ai făcut țara pustie!

Ioan Boca, preot în Straja.

Urături

Aho! Aho!
 S'a sculat jupânul gazdă,
 Intr'o sfână Joi dimineața,
 Cu plugul cu doisprezece boi,
 Boi bôureni,
 In coadă codâlbei,
 In frunte prienei,
 In trup, de mii de lei:
 Boii dela roate
 Cu coarnele' mpreunate,
 Boii de la prigon
 Cu coarnele'n odgon,
 Boii de d'innainte
 Cu coarnele zugrăvite.
 Și-a purces la arat,
 La câmpul curat,
 La mărul rotat,
 Unde-i bine de arat.
 Și-a arat,
 Brazdă neagr' a răsturnat,
 Și prin brazd' a semănat,

Grâu mărunț și arnăuț.
 A dat Domnul s'a făcut,
 Cu spicul pân' la pământ.
 Era'n spic ca vrabia,
 Și în paiu ca trestia.
 Când s'adus Domnul la săptămâna
 Iși umplea cu aur mâna.
 Grâul era frumos,
 Ca și fața lui Hristos;
 De aproape 'ngălbenia,
 De departe înroșia,
 La haturi de se pleca,
 Pasărelele-l ciupea,
 Atunci Domnul în scară s'a lăsat
 Două spice 'n mână a luat,
 La fir că s'a uitat,
 In năframă l-a legat,
 Si'n buzunar l-a aruncat,
 La jupâneasa gazdă a plecat,
 Și din gură așa i-a spus:
 — „Măi femeie,

Măi femeie,
 Grăul nostru stă să pieie".
 — „Taci, bărbate,
 Blăstămate,
 Toamna-i lungă și departe,
 L-om săcera pe-apucate.
 Te duci în târg în Bârlad,
 Și cumpără fier și oțel,
 Și-i da la Cuca țiganul,
 Care bate cu ciocanul,
 Și o face seceri mari,
 Pentru secerători tari,
 Altele mai mititele,
 Pentru fete frumoșele
 Și neveste tinerele,
 Să le fie îndemână cu ele.
 Și-a strâns fine,
 Și vecine
 Și vre-o trei babe bătrâne,
 Care știi treaba la pâne.
 Și pe toți ia pus în lungul
 pământului,
 La bătaia vântului.
 Ei cu stânga apucau,
 Și cu dreapta snopi făceau,
 Din snop în snop,
 Din claie în claie,
 Până întra pe țari de arie:
 La aria de aramă cu țarușul
 de argint,
 A scos Domnul nouă iepe,
 Toate sirepe,
 Și de par că le lega,
 Imprejurul parului,
 De-asupra pățarului.
 Iepele mereu fugiau,
 Cu picioarele zdrobiau,
 Cu coada felezuiau,
 Cu nările rânduiau,

Cu urechile în saci turnau,
 Cu dinții că-i cosa',
 De nici dimerlie nu trebuia.
 Și a încărcat Domnul nouă
 cără mocănești
 Și nouă moldovenești,
 Și-u plecat spre moară la Ivănești.
 Iară hoața de moară, când a auzit
 Carele scârțâind,
 Și flăcâii chiuind,
 A pus coada pe spinare,
 Și-a plecat la lunca mare,
 Iar morarul, meșter mare,
 Și, de meșter ce era,
 El cu mâna și lua
 O scăfiță
 Cu țărăță,
 Cu fundul de dumbrăviță.
 — „Ho! ho! ho!
 Și no! no! no!
 Vino 'ncoace că țio-i da".
 Moara sta
 Și se uita,
 El mi-o lua de lăptoc,
 Și dădu moara la loc.
 Și-i mai da un pumn în șele,
 Scrâșnia moara din măsele,
 O dădu el la loc,
 Măcina moara un tăbultoc.
 Ci nu curgea făină, ci curgea
 Aur și mărgăritari,
 Prin curțile d-voastră boieri mari".
 De urat, am mai ura,
 Dar ne temem co'm însera,
 Pe la curțile d-voastră ieste nalte,
 văruițe,
 Și cu tablă acoperite.
 Mai bine să înserăm pe la bor-
 deiele noastre,

Ce-i nou în lume?

Bani furați.

În Germania (țara neamțului) s'a găsit o mulțime de bani românești de aramă, cari cântăresc peste zece mii de kilograme în valoare (preț) de 1 milion de lei. Acești bani au fost furați de nemți când au intrat în România, și s'au așezat în București. Acuma nemții vor trebui să dea banii aceștia înapoi după cum s'a făcut invoiala de pace cu ei.

Bancnote (bani de hârtie) false de câte 20 lei.

În zilele trecute s'a descoperit o mulțime de bancnote false de câte 20 lei ale Băncii Naționale.

Descoperirea aceasta a fost făcută de cătră șeful Regiei Monopolurilor Statului, care între câteva bancnote vechi lipite a găsit și bancnote noi cari i-au părut false. Cercetându-le mai de aproape a descoperit că într'adevăr aceste bancnote au fost false, pentru că le lipsea iscăliturile cari trebuiau să fie pe aceste bancnote.

D voastră, cinstiților gospodari, când primiți dela cineva bancnote de câte 20 de lei căutați bine la ele ca să nu vă treziți deodată înșelați.

O mare furtună.

S'a d-slântăit o furtună foarte mare care era însoțită de ninsoare asupra orașului Constantinople în Turcia în ziua de 12 Decembrie a anului acestuia. A fost rupt un pod foarte mare numit „Cornul de aur”, au fost omorâți 27 de oameni iar la aproape 300 oameni au fost răniți.

Aceiași furtună a făcut mari pagube și la noi în țară, în județul Constanța. Calea ferată care duce dela București la Constanța a fost întreruptă timp de cinci zile. S'au găsit câteva jertfe cari au căzut pradă din cauza gerului aspru adus de furtună, și anume un copil mort și trei soldați degerați. Casele dela margine au fost desvălite și stalpii de telefon și telegraf trântiți la pământ. Pe la sate au fost îngropați de vii cobanii cu oile pe cari viscolul i-a surprins pe câmp.

Cătră cetitorii noștri.

Incepem un nou an de a tipări această gazetă pentru popor. Când răsfoim însă socotelile gazetei noastre, ne mirăm și nu mai știm ce e de făcut. Cei mai mulți cetitori ai „Deșteptării“ n'au plătit abonamentul acuma de un an întreg. Nu e deci mirare, că socotelile stau pe cât se poate de rău. După cum știți, noi ăștia dela redacție ne purtăm chiar cu gândul să scoatem „Deșteptarea“ de două ori pe lună, însă ne e tare teamă, că, dacă vor merge treburile așa mai departe, nu vom putea scoate nici ca până acuma.

Oameni buni! Nu fiți nepăsători față de această gazeta care e a D-voastră. Deschideți puțin punga și plătiți abonamentul, că doar nu-i cine știe cât de strașnic. Doua zeci de lei pe un an de zile poate plăti chiar și un calic, care, cât e zlulica de mare stă cu mâna întinsă după milă, numai dacă ar vrea. Dacă faceți socoteala, veți vedea că pe zi nu Vă vine să plătiți mai mult decât ceva peste cinci bani. Rugăm încă odată cu tot adinsui pe cetitorii noștri, cari n'au plătit să plătească, căci să știți că acelor cari nu vor plăti, nu le vom mai trimite gazeta. Pentru ei acesta va fi ultimul număr!

Administrația gazetei „Deșteptarea“

Cernăuți, Palatul Național 3.

Poșta Redacției și a Administrației.

D-lui Econom *D. Fortuuă Dorohoiu*: Te rugăm foarte frumos să ne mai scrii. — D-lor *Mihalec Ioan*, agent sanitar, Liteni, *Gavril Zamfir și Agape Leon*: Noi Vă vom trimite regulat gazeta, numai tare Vă rugăm să grăbiți cu abonamentul. — D-nei *Elisabeta Pr. Marință*, Drăgușeni jud. Dorohoiu: Am luat la cunoștință și așteptăm. — D-lui *Ioan Gh. Straus*, înv. Hârbovg: Prea bine, numai să Vă tineți de cuvânt. — D-lui *Niți-Cornești*, înv. comuna Dobrița, jud. Gorj: V'am trimis gazeta noastră regulat, dar D-ta cam nu Te ții de cuvânt. — D-lui director *I. Popsior*, Königsberg, Germania: Ne datoriți pentru anul trecut 30 lei. Noi Vă expedăm regulat ziarul.

Redactor responsabil: Ioan Hreniuc. — Societatea tipografică bucovineană în Cernăuți